

ආර්ථික විද්‍යාව

4.1 ව්‍යාපාර ආයතනයක කෙටි කාලීන හා දිගු කාලීන නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලියේ ස්වරූප විග්‍රහ කරයි.

ආචරීක විද්‍යාව

නිපුණතාව : 4

වෙළෙඳපොළ තුළ නිෂ්පාදන ආයතන තාකරීකව හැසිරෙන ආකාරය හා නිෂ්පාදන සාධක වෙළෙඳපොළ හැසිරීම ගවේෂණය කරයි.

නිපුණතා මට්ටම : 4.1

ව්‍යාපාර ආයතනයක කෙටි කාලීන හා දිගු කාලීන නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලියේ ස්වරූප විග්‍රහ කරයි.

ඉගෙනුම් පල:

ව්‍යාපාර ආයතන හඳුන්වමින් ඒවායේ විවිධ ස්වරූප පැහැදිලි කරයි.

යෙදවුම් හා නිමවුම් අතර පවතින සම්බන්ධතාව නිෂ්පාදන ශ්‍රිතයක් ඇසුරින් පැහැදිලි කරයි

නිෂ්පාදනයේ කෙටි කාලය හා දිගු කාලය අතර වෙනස නිෂ්පාදන ශ්‍රිතයක් ඇසුරෙන් පැහැදිලි කරයි.

හිතවන ආන්තික ඵලදා නීතිය අපර් දක්වයි.

හිතවන ආන්තික ඵලදා නීතියේ උපකල්පනය ඉදිරිපත් කරයි.

හිතවන ආන්තික ඵලදා නීතිය සංඛ්‍යාත්මකව හා ප්‍රස්තාරිකව ඉදිරිපත් කරයි.

කෙටිකාලීන නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලියේ මුළු නිෂ්පාදිතය, ආන්තික නිෂ්පාදිතය යන සංකල්ප අපර් දක්වයි.

මුළු නිෂ්පාදිතය, සාමාන්‍ය නිෂ්පාදිතය සහ ආන්තික නිෂ්පාදිතය යන සංකල්ප අතර සම්බන්ධතාව විග්‍රහ කරයි.

පරිමාණානුකූල ඵල නීතිය අපර් දක්වයි.

දිගුකාලීන නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලියේ වැඩිවන, අඩුවන හා ස්ථාවර පරිමාණානුකූල ඵල තත්ත්ව වලට බලපාන හේතු විග්‍රහ කරයි

අන්තර්ජාලය	: E.M.M.S.D. ගෝමස් මිය - බප/ජය/ධමර්පාලවිද්‍යාලය - පන්තිපිටිය
	: W.M.M. විරසිංහ මිය - බප/ජය/ධමර්පාලවිද්‍යාලය - පන්තිපිටිය
සැකසුම	: විජිත් බණ්ඩාර හෙන්නායක මයා - බ/ ධමර්දුත විද්‍යාලය - බදුල්ල.
අන්තර්ජාල පරීක්ෂා කිරීම	: W. E. M. D. ලලිත් සමන්ත විජේසිංහ මයා - විද්‍යාරක්ෂන විශ්ව විද්‍යා පීඨය හොරණ.

ආචරීක විද්‍යාව

4.1 ව්‍යාපාර ආයතන හැඳින්වීම

මූලික ආචරීක ප්‍රශ්නයක් වන කුමක්, කොපමණ, කෙසේ, නිපදවිය යුතු ද යන්න හා බැඳී පවත්නා ආයතනික ලක්ෂණයක් ලෙස ව්‍යාපාරික ආයතන සැලකිය හැක. ආචරීකයක සිටින විවිධ පිරිස් සඳහා අවශ්‍ය භාණ්ඩ හා සේවා නිෂ්පාදනය කොට වෙළෙඳපොළට සැපයීමට ඵලදායී ආචරීක සම්පත් එකිනෙක මිශ්‍ර කරමින් නිෂ්පාදනය සංවිධානය කරන ඒකකය ව්‍යාපාරික ආයතනයයි. එම ආයතනවල සංවිධාන ව්‍යුහ විවිධ ආකාර ගන්නා අතර ප්‍රධාන වශයෙන් ස්වරූප 5කි.

1. තනි පුද්ගල ව්‍යාපාර (කේවල ස්වෘමි)
2. හවුල් ව්‍යාපාර

2. සංස්ථාපිත සමාගම්

3. සමුපකාර ව්‍යාපාර

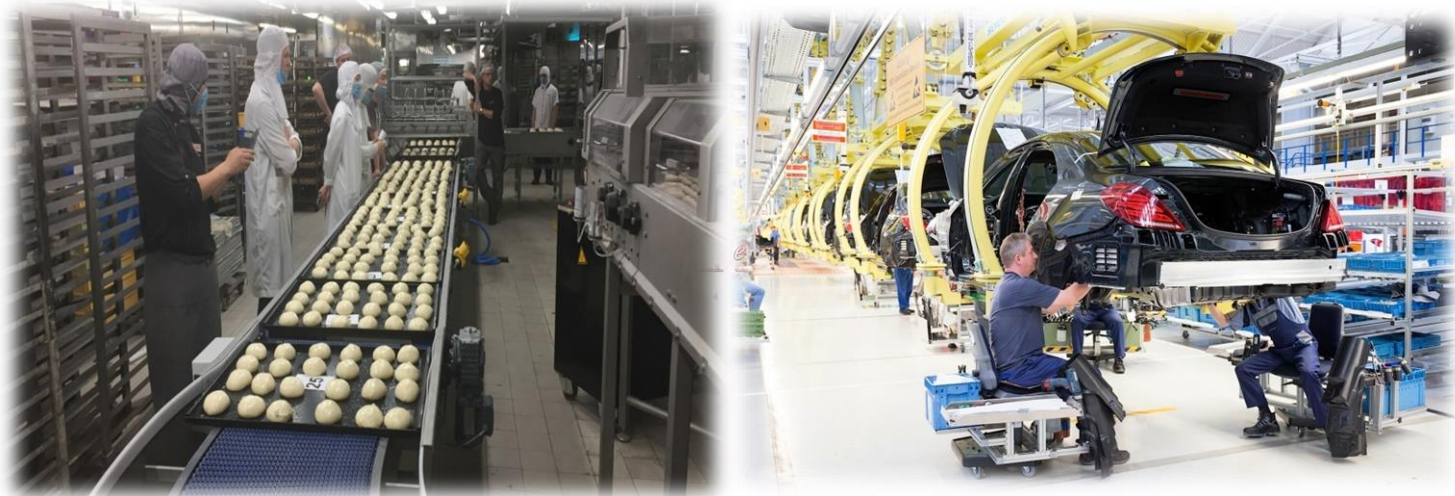
3. රාජ්‍ය ව්‍යවසාය (රාජ්‍ය සංස්ථා , රාජ්‍ය දෙපාර්තමේන්තු, රාජ්‍ය සමාගම්)

නිෂ්පාදන ආයතන වල මූලික අරමුණ ලාභ උපරිම කිරීමයි. එසේ වුවද නිෂ්පාදන ආයතන අතර අපේක්ෂිත ලාභයෙහි විවිධ වෙනස්කම් ඇත.

ආචරීක විද්‍යාව

නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලිය

නිෂ්පාදන සම්පත් භාණ්ඩ හා සේවා බවට පත් කිරීමේ ක්‍රියාවලිය නිෂ්පාදනයයි. ව්‍යාපාරික ආයතන සිය නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලිය තුළදී භාවිත කරන ඕනෑම දෙයක් යෙදවුමකි. යෙදවුම් කිසියම් තාක්ෂණික ක්‍රමවේදයක් මගින් භාණ්ඩ හා සේවා බවට පත්වන අතර ඒවා නිමැවුම් ලෙස හැඳින්වේ. භාවිතා කරන යෙදවුම් වලින් උපරිම නිමැවුමක් ලබාගැනීම එනම් නිෂ්පාදනය කායර්ක්ෂමව ඉටු කිරීම ව්‍යාපාරික ආයතනවල අරමුණයි.

යෙදවුම් හා නිමැවුම් අතර පවතින තාක්ෂණික සම්බන්ධතාවය **නිෂ්පාදන ශ්‍රිතය** ලෙස හැඳින්වේ. **යෙදවුම්** කිසියම් යෙදවුමක් හෝ යෙදවුම් සංයෝජනයක් මගින් ලබාගත හැකි උපරිම නිමැවුම හෝ නැතහොත් කිසියම් නිමැවුමක් බිහිකිරීම සඳහා අවම වශයෙන් අවශ්‍ය කරන යෙදවුම් ප්‍රමාණය නිෂ්පාදන ශ්‍රිතය මගින් පෙන්වයි. නිෂ්පාදන ශ්‍රිතයකින් පෙන්වුම් කරන්නේ කමර්තන ශාලාවේ ධාරිතාව හා නිෂ්පාදන ශීඝ්‍රතාව ක්‍රමය නොවෙනස්ව තිබියදී, විචල්‍ය යෙදවුම් වෙනස් කරමින් නිෂ්පාදනය සිදුකරන විට, යෙදවුම් හා නිමැවුම අතර පවත්නා තාක්ෂණික සම්බන්ධතාවයි.

$$Q = f(L, K)$$

- K= ප්‍රග්ධනය
- L= ශ්‍රමය
- Q= නිෂ්පාදන මට්ටම
- F= ශ්‍රිතය

මෙම ශ්‍රිතයෙන් පෙන්වුම් කරන්නේ කිසියම් භාණ්ඩයක නිමැවුම, ශ්‍රමය හා ප්‍රග්ධනය යන

යෙදවුම් මත රඳා පවතින බවයි.

නිෂ්පාදන සාධකයක් සතු නිෂ්පාදන ශක්තිය (නිමැවුම් බිහි කිරීමේ හැකියාව) **එලදායිතාවය** ලෙස හැඳින්වේ. යෙදවුම් ඒකකයකින් කොතරම් නිමැවුම් ඒකක ප්‍රමාණයක් ලැබේ ද යන්න මත එලදායිතාවය මූතර් වශයෙන් මැනිය හැකිය.

$$\text{එලදායිතාවය} = \frac{\text{මුළු නිමැවුම් ප්‍රමාණය}}{\text{යෙදවුම් ප්‍රමාණය}}$$

ආචරීක විද්‍යාව

යෙදවුම් අඩු වැඩි කිරීම මගින් නිෂ්පාදනය අඩු වැඩි කිරීමේ හැකියාව රඳා පවතින්නේ කෙතරම් ඉක්මනින් අදාළ යෙදවුම් වෙනස් කිරීමේ හැකියාවක් නිෂ්පාදකයාට තිබෙනවාද යන්න මතයි. ඒ අනුව යෙදවුම් වෙනස් කිරීමට ගතවන කාලය මත නිෂ්පාදනය හා සම්බන්ධ ප්‍රධාන කාල දෙකකි.

- 01 . කෙටිකාලය
- 02. දිගු කාලය

කෙටි කාලය

නිෂ්පාදනය වැඩි කිරීම සඳහා අවශ්‍ය කරන ඇතැම් යෙදවුම් (එක් සාධකයක්වත්) වෙනස් කිරීමේ හැකියාවක් නිෂ්පාදකයාට නොමැති කාලය **කෙටි කාලයයි**. ඒ අනුව මෙම කාලයේ දී යෙදවුම් ප්‍රභේද 2ක් දැකිය හැකිය.

- 1. වෙනස් කල හැකි යෙදවුම් - (විචල්‍ය යෙදවුම්) - (L- ශ්‍රමය , අමුද්‍රව්‍ය)
- 2. වෙනස් කල නොහැකි යෙදවුම්-(ස්ථාවර යෙදවුම්) - (K - ගොඩනැගිලි,පුහුණු ශ්‍රමය, නිෂ්පාදන ශිල්පක්‍රම ,යන්ත්‍ර සූත්‍ර)

කෙටිකාලය තුළදී නිෂ්පාදනය වැඩි කළ හැක්කේ විචල්‍ය යෙදවුම් වැඩි කිරීම තුළින් පමණි . ස්ථාවර යෙදවුම් කෙටි කාලයේදී වෙනස් කළ නොහැක. එසේ හෙයින් කෙටි කාලයේ නිෂ්පාදන ශ්‍රීතය පහත ලෙස දැක්විය හැක.

$Q = f (v_1, v_2, v_3 \dots \dots \dots v_n, k)$ $Q = f (L_1, L_2, L_3 \dots \dots \dots L_n, k)$	$V =$ විචල්‍ය යෙදවුම් $K =$ ස්ථාවර යෙදවුම් $L =$ ශ්‍රමය
---	---

* නුපුහුණු ශ්‍රමය වෙනස් කළ හැකි සාධකයකි.

දිගු කාලය

සියලුම යෙදවුම් විචල්‍ය යෙදවුම් ලෙස වෙනස් කිරීමට ප්‍රමාණවත් වන කාලය **දිගු කාලයයි**. එහිදී ස්ථාවර සේ කිසිදු යෙදවුමක් දැකිය නොහැක. ඒ නිසා නිෂ්පාදකයාට නිෂ්පාදනය පුළුල් කිරීමේ ඉඩ ප්‍රස්ථාව ලැබේ. දිගුකාලීන නිෂ්පාදන ශ්‍රීතය පහත ලෙසට දැක්විය හැක.

$Q = f(L_1, L_2, L_3 \dots \dots \dots L_n, k_1, K_2, K_3 \dots \dots \dots K_n)$	$K =$ ප්‍රාග්ධනය $L =$ ශ්‍රමය
---	----------------------------------

* මෙහි ප්‍රාග්ධනය සහ ශ්‍රමය යන යෙදවුම් දෙකම විචල්‍ය යෙදවුම් බවට පත් වී ඇත.

නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලිය ප්‍රධාන අදියර 2 කි. එනම්.

- අන්තර්තය : E.M.M.S.D. ගෝමස් මිය - බප/ජය/ධමර්පාලවිද්‍යාලය - පන්තිපිටිය
- : W.M.M. චිරසිංහ මිය - බප/ජය/ධමර්පාලවිද්‍යාලය - පන්තිපිටිය
- සැකසුම : විජිත් බණ්ඩාර හෙන්නායක මයා - බ/ ධමර්දුක විද්‍යාලය - බදුල්ල.
- අන්තර්තය පරීක්ෂා කිරීම : W. E. M. D. ලලිත් සමන්ත විජේසිංහ මයා - විද්‍යාරක්ෂන විශ්ව විද්‍යා පීඨය හොරණ.

ආචාරික විද්‍යාව

- 01. කෙටිකාලීන නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලිය
- 02. දිගු කාලීන නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලිය

කෙටි කාලීන නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලිය.

කෙටිකාලීන නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලියේ යෙදී සිටින නිෂ්පාදන ආයතන විවලය හා ස්ථාවර යන යෙදවුම් දෙවගරියම භාවිතා කරයි. එහිදී ස්ථාවර සාධක නොවෙනස්ව තබාගනිමින් විවලය යෙදවුම් පමණක් වැඩි කිරීමේදී නිමැවුම කිසියම් රටාවක් ගනී. කෙටිකාලීන නිමැවුමෙහි එම හැසිරීම් රටාව භීතවන ආන්තික ඵලදා නීතිය මගින් පැහැදිලි කෙරේ.

නිෂ්පාදන ආයතනයක් කෙටි කාලයේදී ඇතැම් යෙදවුම් ස්ථාවරව තබා ගෙන විවලය යෙදවුම් පමණක් වැඩි කරමින් නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලියේ යෙදෙන විට විවලය යෙදවුමේ ආන්තික ඵලදාව හා සාමාන්‍ය ඵලදාව එක්තරා අවස්ථාවකට පසු පහළ බැසීම භීතවන ආන්තික ඵලදා නීතියයි.

මෙය පහත උපකල්පන මත පදනම් වේ

- 01. සියලු විවලය යෙදවුම් ඒකක සමජාතීය වීම
- 02. අදාල නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලිය තුළ තාක්ෂණය නොවෙනස්ව පැවතීම

භීතවන ආන්තික ඵලදා නීතිය නිදසුනකින් දක්වමු.

නිදසුන: අක්කරයක ඉඩමක තේ වගා කිරීම සඳහා ශ්‍රමිකයින් යෙදවීම.

ස්ථාවර සාධක	විවලය සාධක
ඉඩම	ශ්‍රමිකයින්

කෙටි කාලයේදී ස්ථාවර සාධකය (ඉඩම) වැඩි කළ නොහැකි නිසා විවලය සාධක වැඩි කිරීම තුළින් විවලය සාධක ඒකකයකට ලැබෙන ස්ථාවර සාධක ප්‍රමාණය ක්‍රමයෙන් අඩු වේ.

අන්තර්ජාලය : E.M.M.S.D. ගෝමස් මිය - බප/ජය/ධමර්පාලවිද්‍යාලය - පන්තිපිටිය
 : W.M.M. විරසිංහ මිය - බප/ජය/ධමර්පාලවිද්‍යාලය - පන්තිපිටිය
 සැකසුම : විජිත් බණ්ඩාර හෙන්නායක මයා - බ/ ධමර්දුක විද්‍යාලය - බදුල්ල.
 අන්තර්ජාලය පරීක්ෂා කිරීම : W. E. M. D. ලලිත් සමන්ත විජේසිංහ මයා - විද්‍යාරත්න විශ්ව විද්‍යා පීඨය හොරණ.

ආචරීක විද්‍යාව

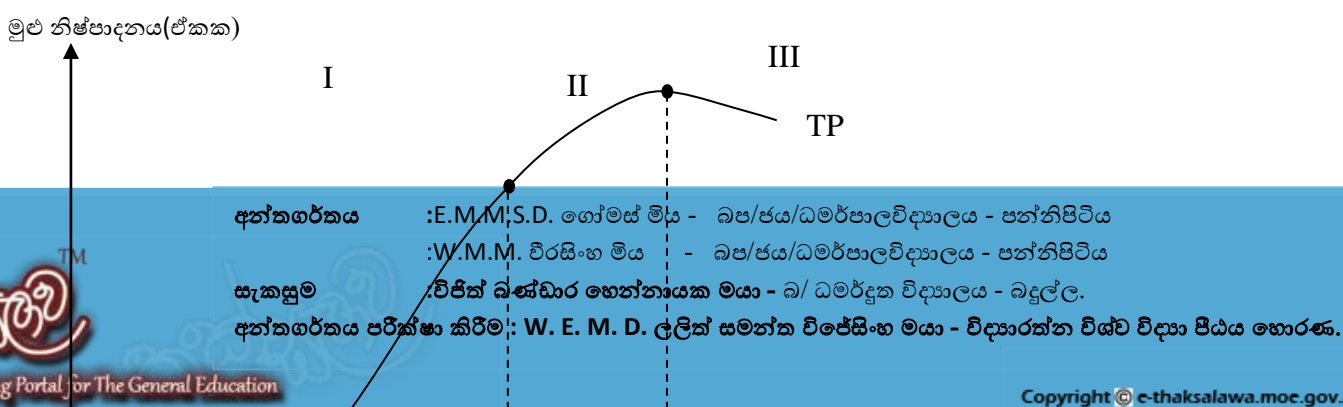
ස්ථාවර සාධකය (අක්කර 1)	විචලය සාධකය (ශ්‍රමය)	මුළු නිෂ්පාදනය (ඒකක TP)	සාමාන්‍ය නිෂ්පාදනය (ඒකක AP)	ආන්තික නිෂ්පාදනය (ඒකක MP)
1	0 >	0 >	0	6
1	1 >	6 >	6	14
1	2 >	20 >	10	28
1	3 >	48 >	16	24
1	4 >	72 >	18	8
1	5 >	80 >	16	4
1	6 >	84 >	14	0
1	7 >	84 >	12	-4
1	8	80	10	

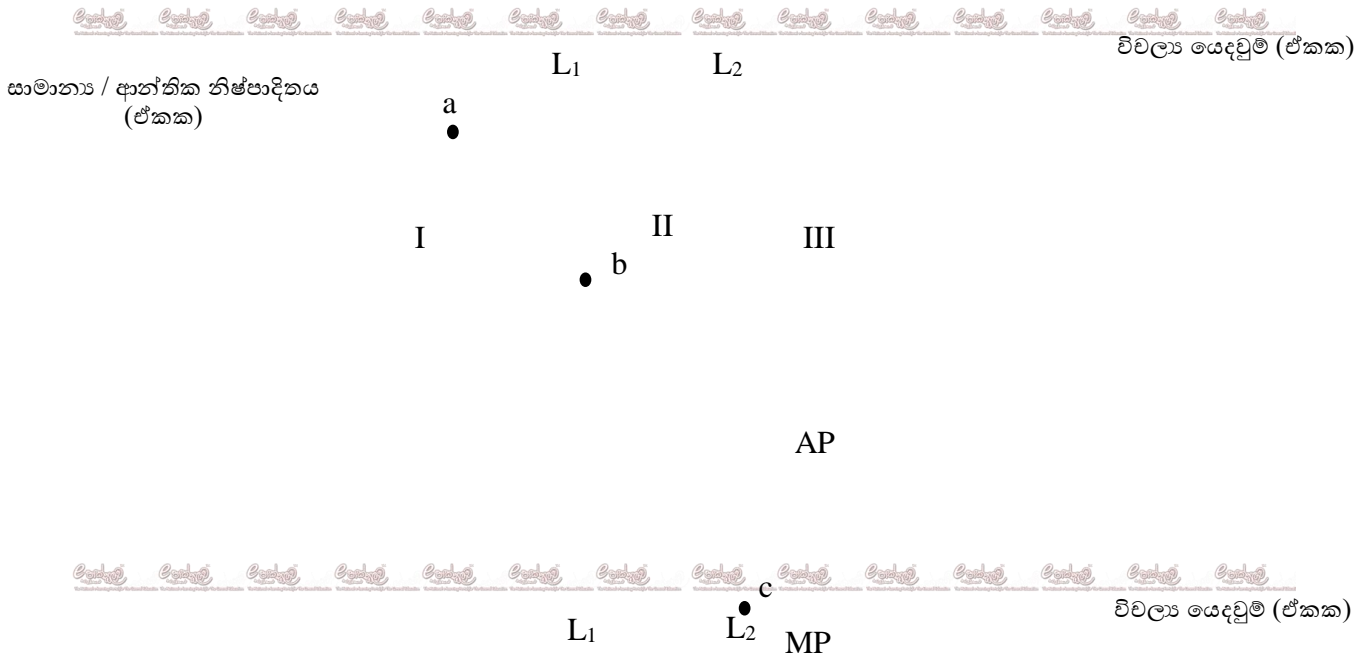
ඉහත වගුව මගින් තේ වගා කිරීමට අඩුවෙන් ශ්‍රමය යොදන විට ශ්‍රමය වැඩි කරන ප්‍රතිඵලයට වඩා වැඩි ප්‍රතිඵලයකින් නිමැවුම වැඩි කර ගැනීමට හැකියාව ඇති බව පෙනේ (TP අගය ඉහළ යාම). එසේම ශ්‍රම ප්‍රමාණය සීමාව ඉක්මවා යන පරිදි වැඩි කරන විට නිමැවුම් ප්‍රමාණය ශ්‍රමය වැඩි කරන ප්‍රතිඵලය මෙන් වැඩි නොවේ.

අනෙක් අතට එක් ශ්‍රමකයෙකු බැගින් වැඩි කිරීමෙන් මුළු නිමැවුමට අලුතෙන් එකතු වන ප්‍රමාණය ක්‍රමයෙන් අඩු වී (MP) ශුන්‍ය මට්ටම කරා ළඟා වීමට ද පුළුවන.

ඉහත තොරතුරු ප්‍රස්තාරිකව නිරූපණය කළ හැක.

ඉහත රූප සටහන අනුව කෙටි කාලයේ දී ස්ථාවර යෙදවුම් නොවෙනස්ව තිබියදී විචල්‍ය යෙදවුම් පමණක් ක්‍රමයෙන් වැඩි කරමින් නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලියේ යෙදෙන විට මුළු නිෂ්පාදනය(TP) මූල දී වැඩි වන වේගයෙන් ඉහළ ගොස්(I) පසුව අඩුවන වේගයෙන් ඉහළ ගොස් (II) නැවත නිමැවුම පහළ (III) බසී.

මුළු නිෂ්පාදනය අඩු වන වේගයකින් වැඩි වන විට විචල්‍ය යෙදවුම හීනවන ආන්තික ඵලදාව පෙන්වුම් කරයි. ඉහත රූපසටහන(II)

මුළු නිෂ්පාදනය(TP) වේගයෙන් ඉහළ නගින විට (I)ආන්තික නිෂ්පාදනය(MP) උපරිම වන අතර (I) මුළු නිමවුමේ වේගය අඩු වීමේදී ආන්තික නිෂ්පාදන වක්‍රය (MP)සාමාන්‍ය නිෂ්පාදන වක්‍රයේ (AP) උපරිම ලක්ෂ්‍යය (b) ඡේදනය කරමින් පහතට ගමන් කරයි. එහි දී සාමාන්‍ය ඵලදාව (AP) උපරිම වේ.

මුළු ඵලදාව (TP) උපරිම වනවිට ආන්තික ඵලදාව(MP) ශුන්‍ය වේ. (0)

කෙටි කාලයේදී ස්ථාවර යෙදවුම් සමඟ විචල්‍ය යෙදවුම් පමණක් වැඩිකිරීමේ දී නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලිය හා සම්බන්ධ ව හඳුනාගත හැකි නිෂ්පාදනයේ ස්වරූප තුනකි

1 මුළු නිෂ්පාදනය (TP)

2 සාමාන්‍ය නිෂ්පාදනය(AP) මිය - බප/පය/ධමර්පාලවිද්‍යාලය - පන්තිපිටිය

:W.M.M. විරසිංහ මිය - බප/පය/ධමර්පාලවිද්‍යාලය - පන්තිපිටිය

සැකසුම :විජිත් බණ්ඩාර හෙන්නායක මයා - බ/ ධමර්දුත විද්‍යාලය - බදුල්ල.

අන්තර්ජාල පරීක්ෂා කිරීම : W. E. M. D. ලලිත් සමන්ත විජේසිංහ මයා - විද්‍යාරක්ෂක විශ්ව විද්‍යා පීඨය හොරණ.

ආචාරික විද්‍යාව

3 ආන්තික නිෂ්පාදනය(MP)

මුළු නිෂ්පාදනය(TP)

ස්ථාවර යෙදවුම් සමග විචල්‍ය යෙදවුම් සංයෝග කරමින් නිෂ්පාදනයේ යෙදෙන විට ලැබෙන නිෂ්පාදන ප්‍රතිඵලය මුළු නිෂ්පාදනයයි. එය භාණ්ඩ ඒකක වලින් මැනිය හැක.

උදා:කුඹුරු අක්කරයකින් ග්‍රම්කයෝ 100 දෙනෙක් දිනකට වී බුසල් 1500 ලබා ගන්නේ නම් එය මුළු නිෂ්පාදනයයි.

සාමාන්‍ය නිෂ්පාදනය(AP)

විචල්‍ය යෙදවුම් ඒකකයකට සාමාන්‍ය වශයෙන් ලැබෙන නිමැවුම් ප්‍රමාණය සාමාන්‍ය නිෂ්පාදනයයි. මුළු නිෂ්පාදනය විචල්‍ය යෙදවුම් වලින් බෙදීමෙන් සාමාන්‍ය නිෂ්පාදනය ලැබේ.

$$AP = \frac{TP}{L}$$

ඉහත උදාහරණයට අනුව $AP = \frac{1500}{100} =$ බුසල් 15

ආන්තික නිෂ්පාදනය (MP)

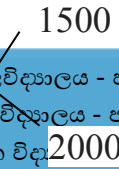
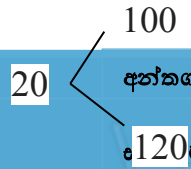
විචල්‍ය යෙදවුම් එක් ඒකකයකින් වෙනස් කරනු ලැබුවහොත් මුළු නිෂ්පාදනයේ හට ගන්නා වෙනස් වීම ආන්තික නිෂ්පාදනයයි. නැතහොත් මුළු නිෂ්පාදනයේ වෙනස විචල්‍ය යෙදවුම්වල වෙනසින් බෙදීමෙන් ආන්තික නිෂ්පාදනය ලබාගත හැකිය.

$$MP = \frac{\Delta TP}{\Delta L}$$

උදා: ග්‍රම්කයින්(L)

මුළු නිෂ්පාදනය (ඒකක)(TP)

අන්තර්තය : E.M.M.S.D. ගෝමස් මිය - 500 ය/ධමර්පාලවිද්‍යාලය - පන්තිපිටිය
 : W.M.M. විරසිංහ මිය - බප/ජය/ධමර්පාලවිද්‍යාලය - පන්තිපිටිය
 : විජිත් බණ්ඩාර හෙන්නායක මයා - බ/ ධමර්දුත විද්‍යා 2000 බදුල්ල.
 අන්තර්තය පරීක්ෂා කිරීම : W. E. M. D. ලලිත් සමන්ත විජේසිංහ මයා - විද්‍යාරක්ත විශ්ව විද්‍යා පීඨය හොරණ.

$$MP = \frac{500}{20}$$

$$MP = 25$$

දිගුකාලීන නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලිය

නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලියට අදාළ සියලුම යෙදවුම් වෙනස් කිරීමට ගතවන කාලය **දිගු කාලයයි**. ඒ අනුව දිගු කාලයේ දී සියලුම යෙදවුම් විචල්‍ය යෙදවුම් වේ. සියලුම යෙදවුම් විචල්‍ය යෙදවුම් වන විට, නිමැවුම හැසිරෙන ආකාරය **පරිමාණානුකූල ඵල නීතිය** ලෙස හැඳින්වේ. සියලුම යෙදවුම් වෙනස් වන නිසා නිෂ්පාදන ආයතනයේ පරිමාව වෙනස් කිරීමට නිෂ්පාදන ආයතනයට හැකිය. දිගු කාලයේදී සියලුම යෙදවුම් විචල්‍ය යෙදවුම් වන විට නිමැවුම කෙරෙහි ඇතිවන බලපෑම රටාවන් තුනක් යටතේ සිදුවේ.

1. වැඩිවන පරිමාණානුකූල ඵල
- 2 අඩුවන පරිමාණානුකූල ඵල
- 3 ස්ථාවර පරිමාණානුකූල ඵල

ආයතනයක ධාරිතාව පුළුල් කිරීමත් සමඟ නිෂ්පාදන සාධක වල කායර්ක්ෂමතාවය ඉහළ යෑමෙන් අත්කර ගනු ලබන මුත් ප්‍රතිලාභ පරිමාණානුකූල ඵලයි. සියලුම යෙදවුම් වෙනස් කරන ප්‍රතිශතයට වඩා විශාල ප්‍රතිශතයකින් නිමැවුම වධර්නය වේ නම් වැඩෙන පරිමාණානුකූල ඵල හට ගැනේ. උදා: යෙදවුම් 20% කින් වැඩි කරන විට නිමැවුම 30% කින් වධර්නය වීම.

පරිමාණානුකූල ඵල හට ගැනීම සඳහා මහා පරිමාණයේ දී හටගන්නා පිරිමැසුම් හේතුවේ.

වැඩිවන පරිමාණානුකූල ඵල හටගැනීම කෙරෙහි බලපාන සාධක:-

1. නිෂ්පාදන සාධක වල අභාජ්‍යතාවය හෙවත් නොබෙදිය හැකි යෙදවුම් තිබීම, (නිමැවුමේ විවිධ ප්‍රමාණ වලට ගැලපෙන පරිදි අඩු වැඩි කළ නොහැකි වීමයි.)

ආචරීක විද්‍යාව

- 2. ශ්රම විභජනය මගින් විශේෂ ප්රාගුණ්යය කිරීමේ හැකියාව. (ශ්‍රම විභජනය තුළින් කාලය ඉතිරි වීමත්, ප්‍රාග්ධන උපකරණ යොදා ගත හැකි වීමත් නිසා නිෂ්පාදනයේ කායර්ක්ෂමතාව වැඩි කරයි)
- 3. යන්ත්‍ර භාවිතා කිරීමේ හැකියාව. (යන්ත්‍ර භාවිතා කළ හැකි නිසා සාධක ඵලදායීතාව වධර්නය වේ)
- 4. එක් වරකදී පමණක් දැරිය යුතු වියදම් තිබීම. (පයෙර්ෂණ හා සංවධර්නය සඳහා දරන වියදම්, ප්‍රචාරණය සඳහා දරන වියදම්)

යෙදවුම් වැඩිකරන ප්‍රතිශතයට වඩා අඩු ප්‍රතිශතයකින් නිමැවුම වැඩිවීම අඩුවන පරිමාණාකූල ඵල ලෙස හැඳින්වේ.

උදා -

යෙදවුම 20% කින් වැඩි කරන විට නිමැවුම 15% කින් වධර්නය වීම.

ඒ සඳහා බලපාන හේතු ලෙස,

- 1. සම්පත් ක්ෂය වීම
- 2. ආතතිය
- 3. කළමනාකරණය හා සම්බන්ධීකරණය පිළිබඳ ගැටලු ඇති වීම.

යෙදවුම් හා සමාන ප්‍රතිශතයකින් නිමැවුම වධර්නය වීම ස්ථාවර පරිමාණාකූල ඵලයි.

උද - යෙදවුම් 20% කින් වැඩි කරන විට නිමැවුම 20% කින් වධර්නය වීම.

